

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.1-1563 PRIEŠ VALSTYBINĘ MOKESČIŲ INSPEKCIJĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2026 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė 2025 m. lapkričio 28 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas arba Paklausėjas) skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su kreipimusi nagrinėjimu (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad:

2.1. 2024 m. lapkričio 12 d. telefonu kreipėsi į VMI (8:55 val.), prašydamas paaiškinti dėl jam „priskaičiuotos 45 € baudos ketverių metų senumo“. Konsultantė, kaip nurodo Pareiškėjas, „patikino, kad atsakymą gausiu el. paštu“. Pareiškėjas atsakymo negavo (citatų kalba netaisyta).

2.2. 2024 m. gruodžio 16 d. „vėl susisiečiau su VMI konsultante dėl to paties klausimo. Atsakymo taip pat negavau.“

2.3. 2025 m. vasario 12 d. Pareiškėjas nuvyko į VMI ir pateikė rašytinį skundą „dėl baudos pagrįstumo“. Atsakymo negavo.

2.4. 2025 m. vasario 20 d. prisijungė prie VMI ir sužinojo, kad „mano klausimas dėl baudos persiųstas kelių policijai, bet skundas nenagrinėtas.“

2.5. Po keturių mėnesių, 2025 m. liepos 1 d., Pareiškėjas VMI vėl teiravosi dėl jo skundų nagrinėjimo, o konsultantė atsakė, kad „mano klausimas užregistruotas ir gausiu atsakymą“.

2.6. 2025 m. spalio 13 d. Pareiškėjas skambino į VMI; „atsakymas toks pats, iki šios dienos nepateiktas nė vienas oficialus atsakymas“.

3. Pareiškėjas prašo ištirti, kodėl VMI neatsakė į jo prašymus ir 2025 m. vasario 12 d. skundą dėl 45 Eur baudos pagrįstumo ir jos atsiradimo aplinkybių.

TYRIMO IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė 2025 m. gruodžio 12 d. raštu Nr. SE-2563 kreipėsi į VMI, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2026 m. sausio 15 d. Seimo kontrolierė gavo VMI atsakymą Nr. 1D-97 (1 priedas).

Seimo kontrolierė 2026 m. vasario 26 d. raštu Nr. SE-498 kreipėsi į VMI dėl papildomos informacijos suteikimo.

2026 m. gegužės 22 d. Seimo kontrolierė gavo VMI atsakymą Nr. 1D-1393 (1 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ), Mokesčių administravimo įstatyme (toliau – MAĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės), Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatuose, patvirtintuose finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110, Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. VA-66 (toliau – Taisyklės), pateikiamas pažymos 2 priede, o aktuali Konstitucinio Teismo (toliau – KT) jurisprudencija ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika pateikiama 3 priede.

6. Tyrimas atliktas dėl Pareiškėjo skundžiamų VMI pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su atsakymo į jam rūpimus klausimus nepateikimu.

7. Skundo tyrimo metu, įvertinus nustatytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, nustatyta:

7.1. dėl kreipimusi telefonu (pažymos 2 punktą ir 1 priedo 2.2 punktą):

7.1.1. Pareiškėjas 2024 m. lapkričio 12 d. telefonu kreipėsi į VMI, prašydamas paaiškinti dėl jam „priskaičiuotos 45 € baudos ketverių metų senumo“, konsultantė užregistravo incidentą ir paaiškino, kad atsakymas bus pateiktas el. paštu.

Pareiškėjas, nesulaukęs atsakymo, 2024 m. gruodžio 16 d. vėl kreipėsi į VMI telefonu dėl minėtos užklausos nagrinėjimo ir atsakymo nepateikimo. Konsultantė nurodė, kad incidentas sprendžiamas, o VMI kreipimosi į kitą instituciją nagrinėjimo ir atsakymo pateikimo terminas „nėra apibrėžtas“. Taip pat informavo, kad prie užregistruoto incidento įrašys papildomą informaciją dėl Pareiškėjo pakartotinio kreipimosi.

VMI Seimo kontrolieriui pateikė informaciją, jog 2025 m. liepos 1 d. Pareiškėjas telefonu teiravosi tik dėl individualios veiklos pažymos galiojimo. Konsultantė jį sujungė su Sodra [Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba].

Pareiškėjas 2025 m. spalio 13 d. kreipėsi į VMI dėl individualios veiklos nutraukimo, konsultantė už Pareiškėją užpildė ir pateikė prašymą. Kai konsultantė informavo dėl nesumokėtos 45 Eur baudos, Pareiškėjas pasiteiravo ir dėl visus metus sprendžiamos (VMI užregistruoto incidento) problemos šiuo klausimu bei negaunamo atsakymo. Konsultantė vėl užregistravo incidentą ir nurodė, jog atsakymas bus pateiktas el. paštu.

7.1.2. VMI, atlikdama teisės aktais pavestas funkcijas, įgyvendina uždavinius, t. y. padeda mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas; įgyvendina mokesčių įstatymus; užtikrina, kad į biudžetą būtų sumokėti mokesčiai.

VMI, teikdama konsultacijas, veikia pagal MAĮ, Nuostatuose ir Taisyklėse suteiktus įgaliojimus. Konsultacijos ir informacija VMI teikiama vadovaujantis Taisyklių nuostatomis (2 priedas). Konsultacijos žodžiu (telefonu) yra VMI teikiama administracinė paslauga. Jų metu teikiama bendro pobūdžio konsultacija ir (ar) informacija, kuri sietina su informacija

(duomenimis), kurios (-ių) laikymą paslapyje VMI privalo užtikrinti (įskaitant ir asmens duomenų teikimą), ir šiuo atveju konsultuojama tik autentifikavus besikreipiantį asmenį. Jeigu paklausėjui konsultuojant telefonu suteikti konsultacijos ir (ar) informacijos nėra galimybės (trūksta papildomos informacijos, duomenų, reikia papildomai išsiaiškinti susijusias aplinkybes ir pan.), konsultantas paklausėjui gali pasiūlyti pateikti paklausimą raštu.

Vertinant nustatytas aplinkybes pastebėtina, kad visais nustatytais atvejais autentifikavus Pareiškėją, jam buvo suteiktos bendro pobūdžio konsultacijos (dėl nesumokėtos 45 Eur baudos, kad incidentas sprendžiamas, pasiūlyta užregistruoti incidentą ar pažymėti, jog kreipėsi pakartotinai), tačiau iš esmės tai, kas rūpėjo Pareiškėjui, t. y. kodėl neišspręstas klausimas dėl baudos ar kodėl nepateiktas atsakymas, kaip buvo žadėta, konsultacijų metu nebuvo paaiškinta. Pažymėtina ir tai, kad konsultantė nepasiūlė kreiptis raštu, kaip numatyta Taisyklėse (2 priedo 1.5 punktas). Tyrimu nustatyta ir tai, kad Pareiškėjui, nors ir buvo žadėta konsultacijų telefonu metu, nebuvo atsakyta el. paštu dėl užregistruotų incidentų nagrinėjimo rezultatų ar galutinio sprendimo.

Be kita ko, į Seimo kontrolierės 2025 m. gruodžio 12 d. paklausime pateiktą klausimą „ar Konsultantai perdavė informaciją VMI specialistams atsakyti Pareiškėjui, kam ir kada pavesta atsakyti Pareiškėjui; kada pateikti atsakymai, koku būdu; jeigu atsakymai nepateikti, nurodyti motyvuotas to priežastis“, VMI neatsakė. Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio nuostatomis, pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti.

Seimo kontrolierės vertinimu, jeigu situacija būtų buvusi laiku išsiaiškinta ir būtų atsakyta į žodines Pareiškėjo užklausas, t. y., jam būtų buvę paaiškinta, kur ir kaip kreiptis dėl baudos pagrįstumo, galimai papildomų Pareiškėjo skundų VMI ir skundo Seimo kontrolierei nebūtų buvę.

7.2. Dėl Pareiškėjo 2025 m. vasario 12 d. skundo:

7.2.1. Negavęs atsakymo į žodines „užklausas“ telefonu, Pareiškėjas nuvyko į VMI ir raštu pateikė skundą dėl baudos pagrįstumo ir dėl nepateiktų atsakymų. Skunde Seimo kontrolierei Pareiškėjas nurodė, jog atsakymo negavo, ir tik 2025 m. vasario 20 d. prisijungęs prie VMI sužinojo, kad „klausimas dėl baudos persiųstas kelių policijai, bet skundas nenagrinėtas“.

Tyrimu nustatyta, kad Pareiškėjas 2025 m. vasario 12 d. skunde VMI nurodė, jog 2024 m. lapkričio 12 d. kreipėsi į VMI konsultantę, siekdamas išsiaiškinti, koku pagrindu jam buvo skirta 45 Eur bauda. Konsultantė „užregistravo mano klausimus ir patikino, kad atsakymą gausiu el. paštu. Tačiau iki šios dienos atsakymo nesulaukiau.“ Skunde Pareiškėjas nurodė, kad 2024 m. gruodžio 16 d. pakartotinai susisieikė su konsultante, tačiau „atsakymo vis dar negavau.“ Pareiškėjas VMI prašė nurodyti, koku pagrindu atsirado ši bauda ir paaiškinti, kodėl į jo užklausas nebuvo pateiktas atsakymas.

7.2.2. Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, į rašytinius paklausimus mokesčių mokėjimo klausimais turi būti atsakoma Taisyklių III skyriuje „Konsultacijų ir informacijos teikimas raštu“ nustatyta tvarka. Jeigu klausimai susiję su kelių institucijų kompetencija, dėl tos dalies (jeigu ją galima suteikti atskirai nuo visos prašomos konsultacijos ir (ar) informacijos) paklausimo, kuri susijusi su VMI kompetencija, konsultacija ir (ar) informacija suteikiama šių Taisyklių nustatyta tvarka, o dėl kitos dalies konsultacijos paklausimas persiunčiamas kitai kompetentingai institucijai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo gavimo VMI dienos, kartu apie tai raštu informuojant paklausėją ir paaiškinant persiuntimo priežastis. Tyrimu nustatyta,

kad VMI 2025 m. vasario 19 d. Pareiškėjo skundo dalį dėl baudos pagrįstumo persiuntė Lietuvos kelių policijos tarnybai, paaiškindama Pareiškėjui VMI funkcijas, VMI mokesčių apskaitos informacinės sistemos ir Administracinių teisės pažeidimų registro sąveiką, t. y. VMI informaciją apie paskirtas (skiria pareigūnas, užfiksavęs pažeidimą, ne VMI) baudas už administracinius nusižengimus gauna iš Administracinių nuobaudų registro (toliau – ANR), todėl atsakyti dėl baudos pagrįstumo buvo paprašyta Lietuvos kelių policijos tarnybos. Be kita ko, VMI papildomai Seimo kontrolierei paaiškino, kad jeigu gaunami klaidingi pranešimai ir nustatomos klaidos, susijusios su ANR procesais, tokios klaidos per integracinę sąsają perduodamos į ANR. Pažymėtina ir tai, kad VMI skundų dėl kitų institucijų paskirtų baudų už administracinius nusižengimus nenagrinėja, ji administruoja tik paskirtų baudų sumokėjimą, išieškojimo veiksmų perdavimo antstoliui organizavimą bei atidėjimo ar mokėjimo dalimis sutarčių sudarymą su mokesčių mokėtoju. Taigi, VMI, persiūsdama Pareiškėjo skundo dalį dėl baudos pagrįstumo Lietuvos kelių policijos tarnybai, MAĮ, Taisyklių nuostatų nepažeidė. Be kita ko, VMI informavo, kad 2026 m. sausio 13 d. bauda už AN pagal ROIK /.../ sumokėta, daugiau neapmokėtų baudų už AN nėra.

7.2.3. Taisyklių 76 punkte (2 priedo 1.5 punktas) numatyta, kad VMI asmenų skundus apie mokesčių administratoriaus veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą, nagrinėja „Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.“

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1014 buvo pakeistas 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimas Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ ir išdėstytas nauja redakcija. Be to, šiuo nutarimu pakeistas taisyklių pavadinimas į „Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės“. Taigi, VMI Taisyklėse nurodyta neaktuali ir negaliojanti teisės akto redakcija.

7.2.4. Įvertinusi tyrimu surinktą informaciją, Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Pareiškėjo skundo VMI dalis, kurioje jis prašė nurodyti priežastis, kodėl nebuvo atsakyta į jo „užklausas“ (pažeistos jo teisės ir teisėti interesai), nebuvo išnagrinėta Taisyklėse (76 punktas) ir Prašymų nagrinėjimo taisyklėse (pagal skundo turinį) nustatyta tvarka, Pareiškėjui nebuvo paaiškintos tokio VMI pareigūnų neveikimo priežastys, todėl buvo pažeista Pareiškėjo teisė į gerą viešą administravimą.

Pastebėtina, kad VAĮ įtvirtintas išsamumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo institucija į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydama visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama prašymo ar skundo turinį. Taigi, viešojo administravimo institucijos, rengdamos atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo prašymo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

KT jurisprudencijoje ir LVAT praktikoje (3 priedas) pažymima, kad priimant sprendimą dėl konkretaus prašymo (ar kitokio pobūdžio kreipimosi, nepriklausomai nuo tokio dokumento formos) turi būti veikama paisant Konstitucijoje įtvirtinto principo, kuris atkartojamas ir VAĮ,

kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad toks jų kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka. Taigi viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo prašymo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

Atsižvelgus į KT praktiką VMI darbas turi būti organizuotas taip, kad į VMI kreipėsi asmenys nepatirtų savivalės, biurokratizmo, o jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant.

8. Apibendrinus tai, kas nustatyta, pažymėtina, kad Pareiškėjas nuo 2024 m. lapkričio mėn. iki 2025 m. spalio 13 d. ne vieną kartą skambino į VMI dėl paskirtos baudos, konsultantai registravo incidentus, žadėjo, jog bus atsakyta el. paštu, tačiau atsakymo iš VMI negavo, jo klausimai nebuvo persiųsti kompetentingai institucijai išnagrinėti (pvz.: Lietuvos kelių policijos tarnybai), taip pat nepasiūlyta kreiptis raštu; Pareiškėjo 2025 m. vasario 12 d. skundas išnagrinėtas neišsamiai, neatsižvelgus į jo turinį.

Vadovaujantis gero viešojo administravimo principu, visos viešojo administravimo institucijos turi pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti asmenims, teisingai tvarkyti reikalus per kiek įmanoma trumpesnę laiką, elgtis atidžiai, apdairiai ir rūpestingai, veikti teisės aktais priskirtos kompetencijos ribose ir nepažeisti teisės aktų nustatytų reikalavimų.

Įvertinus išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skunde nurodytos aplinkybės dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su netinkamu kreipimusi nagrinėjimu tyrimo metu buvo patvirtintos, todėl Skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

9. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo prašymų ir skundų nagrinėjimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

10. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkui rekomenduoja:

10.1. patikrinti ir informuoti, dėl kokių priežasčių Pareiškėjui nebuvo atsakyta į jo žodines (pateiktas telefonu) užklausas ir konsultantų užregistruotus incidentus (visus), taip pat imtis organizacinių priemonių, kad ateityje tokios situacijos nepasikartotų;

10.2. informuoti, kokių teisinių ir organizacinių priemonių imtasi, kad ateityje asmenų prašymai ir skundai būtų nagrinėjami pagal jų turinį, laikantis išsamumo ir gero viešojo administravimo principų, VAĮ ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatų reikalavimų;

10.3. atsižvelgus į pažymos 7.1.2 punktą, imtis priemonių, kad ateityje Seimo kontrolieriams būtų pateikiama visa prašoma informacija;

10.4. atsižvelgus į pažymos išvadą 7.2.3 punktą, tikslinti Taisyklių 76 punktą.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierę (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Seimo kontrolierė 2025 m. gruodžio 12 d. raštu Nr. SE-2563 kreipėsi į VMI, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

Seimo kontrolierė 2026 m. vasario 26 d. raštu Nr. SE-498 kreipėsi į VMI dėl papildomos informacijos suteikimo.

2. 2026 m. sausio 15 d. Seimo kontrolierė gavo VMI atsakymą Nr. 1D-97:

2.1. „Vadovaujantis Įstatymu¹ bei Nuostatais², administraciniai nusižengimai (toliau – AN) registruojami Administracinių nusižengimų registre (toliau – ANR). Nutarimą administracinio nusižengimo byloje skirti administracinę nuobaudą ANR registruoja pažeidimą užfiksavęs pareigūnas. Informaciją apie paskirtas baudas už AN, susijusius procesinius sprendimus ir kitus duomenis, būtinus baudų už AN administravimui, VMI prie FM gauna iš ANR per sukurtas ANR ir VMI prie FM Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) integracines sąsajas. Jeigu gaunami klaidingi pranešimai ir nustatomos klaidos susijusios su ANR procesais, tokios klaidos per integracinę sąsają perduodamos į ANR. Apdorojant gautus pranešimus iš ANR pagal ROIK /.../ buvo fiksuotos tokios klaidos ir tą pačią dieną perduotos į ANR.“

2.2. „Įvertinus VMI prie FM Mokesčių informacijos departamento (toliau – MID) bendruoju tel. Nr. (0 5) 260 5060 X³ (toliau – Paklausėjas) suteiktų konsultacijų (2024 m. lapkričio 12 d., 2024 m. gruodžio 16 d., 2025 m. liepos 1 d., 2025 m. spalio 13 d.) kokybę, teikiame informaciją:

2024-11-12 09:08:40 Paklausėjas kreipėsi paaiškinimo, nes tikrinant duomenis dėl žemės mokesčio paaiškėjo, jog turi nesumokėtą baudą už administracinį nusižengimą (toliau – AN), kuri buvo paskirta už 2020 m. užfiksuotą pažeidimą. Konsultantė patikrino informaciją ir informavo, kad Paklausėjui yra paskirta 60 Eur bauda už AN, iš kurios sumokėta 15 Eur ir liko nesumokėta 45 Eur suma. Paklausėjas nurodė, kad teikė skundus ir Vilniaus apygardos teismo sprendimu liko galioti 15 Eur bauda už AN, kurią Paklausėjas ir sumokėjo. Konsultantė pasiūlė užregistruoti problemą, susitikrino su Paklausėju el. pašto adresu ir 2024-11-12 09:18 užregistravo užklausą (toliau – incidentas) Nr./.../ dėl baudos už AN ROIK /.../ informacijos patikslinimo. Konsultantė paaiškino, kad atsakymas bus Paklausėjui išsiųstas el. paštu.

2024-12-16 09:56:17 Paklausėjas domėjosi, kodėl iki šiol nesulaukė atsakymo į užregistruotą jo problemą. Konsultantė patikrinusi duomenis, paaiškino, kad Paklausėjo vardu 2024-11-12 užregistruotas incidentas yra sprendžiamas. Papildomai paaiškino, kad kai VMI kreipiasi į kitą instituciją, kuri panaikina protokolą, atsakymo pateikimo terminas nėra apibrėžtas, kai tik institucija pateikia naują informaciją VMI, ji nedelsiant perduodama klientui. Pokalbio pabaigoje konsultantė pažadėjo, kad prie užregistruoto incidento NR.1069805 įrašys papildomą informaciją, jog Paklausėjas kreipėsi pakartotinai.

¹ Administracinių nusižengimų registro įstatymas.

² Administracinių nusižengimų registro nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 2016 m. gruodžio 28 d. nutarimu Nr. 1278 „Dėl Administracinių teisės pažeidimų registro reorganizavimo ir Administracinių nusižengimų registro nuostatų patvirtinimo“.

³ Klientas buvo autentifikuotas vienu iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007-10-09 įsakymu Nr. VA-66 patvirtintų Konsultacijų ir atsakymų į paklausimus teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių 10 punkte numatytų būdų.

2024-12-16 prie incidento NR./.../ buvo pažymėta, jog klientas kreipėsi pakartotinai. Incidentas vis dar yra vykdomas.

2025-07-01 12:40:56 Paklausėjas norėjo sužinoti, ar galioja jo individualios veiklos vykdymo pažyma. Taip pat teiravosi dėl asmens draudimo, nutraukus darbo santykius. Konsultantė paaiškino Paklausėjui, kad pagal priskirtą kompetenciją asmens draudimo klausimais informaciją teikia Sodra⁴ ir perjungė skambutį Sodrai.

2025-10-13 12:37:40 Paklausėjas kreipėsi, norėdamas nutraukti individualią veiklą. Konsultantė už Paklausėją užpildė ir pateikė Prašymą⁵. Konsultantė taip pat informavo Paklausėją apie turimą nesumokėtą 45 Eur baudą už AN. Klientas teigė, žinantis apie baudą, rašė skundus ir prašymus, prašė VMI, kaip baudas administruojančios institucijos, pagalbos, nes bauda, Paklausėjo manymu, yra neteisėta, tačiau jokios pažangos nebuvo pasiekta. Paklausėjas teiravosi, kodėl nesprenžžiama jo VMI užregistruota problema dėl baudos už AN, kuri tęsiasi beveik metus laiko. Konsultantė paaiškino, kad mato duomenis apie gautą skundą dėl paskirtos baudos už AN, tačiau taip pat mato ir įrašą, kad skundas buvo netenkintas. Paklausėjas atsakė, kad bauda neteisėta ir negaliojanti. Konsultantė pasiūlė užregistruoti incidentą šiai susidariusiai situacijai išsiaiškinti. Pasitiksino Paklausėjo el. paštą ir užregistravo incidentą NR. /.../ ir paaiškino, kad Paklausėjas gaus atsakymą el. paštu.“

2.3. „VMI prie FM 2025-02-12 gautas X kreipimasis raštu Nr. GM-7887, kuriame buvo prašoma informuoti Paklausėją dėl baudos paskyrimo pagrindo. Kadangi bauda už AN ROIK /.../ paskyrė ne VMI prie FM, Paklausėjo raštas pagal kompetenciją 2025-02-19 buvo persiustas Lietuvos kelių policijos tarnybai, rašto Nr. RMA-3612, kopija išsiųsta ir Paklausėjui.

2026-01-13 dienai bauda už AN pagal ROIK /.../ sumokėta. 2026-01-13 dienai daugiau neapmokėtų baudų už AN nėra.“

2.4. Iš pateiktų dokumentų nustatyta:

2.4.1. Pareiškėjas 2025 m. vasario 12 skundu „Dėl 45 Eur baudos pagrįstumo ir atsakymo pateikimo delsimo“ kreipėsi į VMI. Skunde nurodė, kad 2024 m. lapkričio 12 d. 8.55 kreipėsi į VMI konsultantę, siekdamas išsiaiškinti koku pagrindu jam skirta 45 Eur bauda. Konsultantė „užregistravo mano klausimus ir patikino, kad atsakymą gausiu el. paštu. Tačiau iki šios dienos atsakymo nesulaukiau.“ Skunde Pareiškėjas dar nurodė, kad „2024 m. gruodžio 16 d. pakartotinai susisieki su konsultante, tačiau „atsakymo vis dar negavau.“ Skunde Pareiškėjas pažymėjo, kad 2022 metais „jokia bauda nebuvo skirta, tačiau šiais metais atsirado ketverių metų senumo bauda. Be to, mano žiniomis, ši bauda teismo buvo pripažinta neteisėta. Dėl šios priežasties prašau pateikti aiškų paaiškinimą dėl šios baudos atsiradimo ir jos teisėtumo.“ Taip pat Pareiškėjas VMI prašė: „Nurodyti, koku pagrindu atsirado ši bauda. Paaiškinti, kodėl į mano užklausas iki šiol nebuvo pateiktas atsakymas. Nedelsiant išspręsti šį klausimą ir jei bauda neteisėta, ją panaikinti.“

2.4.2. VMI, kaip nurodė Seimo kontrolierei (metaduomenys ar kita informacija dėl išsiuntimo datos nepateikta), 2025 m. vasario 12 d. raštu Pareiškėjo skundą persiuntė Lietuvos kelių policijai:

„Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu ir Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 1 punktą, mokesčių administratorius pagal savo kompetenciją teikia mokesčių mokėtojams

⁴ Valstybinė socialinio draudimo fondo valdyba.

⁵ Fizinio asmens prašymas įregistruoti / išregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą.

konsultacijas mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo, mokėjimo ar kitų mokestinių procedūrų, mokesčių teisės aktų nuostatų taikymo klausimais.

Pagal Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau VMI prie FM) viršininko 2007 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. VA-66 „Dėl Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių patvirtinimo“, 38 punktu, persiunčiame pagal kompetenciją nagrinėjimui 2025-02-11 gautą iš X paklausimą, kokių pagrindų Jam buvo skirta bauda už AN pagal (ROIK) /.../ ir prašome Jūsų atsakyti paklausėjui.

Primename, kad vadovaujantis 2015 m. liepos 14 d. sutartimi Nr. (1.43-04-02) 270-40/6.2-15R-71 dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių apskaitos informacinės sistemos ir Administracinių teisės pažeidimų registro (ATPR, nuo 2017-01-01 Administracinių nuobaudų registras, toliau - ANR) sąveikos, VMI prie FM informaciją apie registruotus administracinius nusižengimus, paskirtas baudas už administracinį nusižengimą (toliau – AN) bei informaciją apie nutarimų dėl paskirtų baudų už AN apskundimą ar baudų mokėjimo išdėstymą dalimis gauna per sukurtas ANR ir Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) integracines sąsajas.”

3. 2026 m. gegužės 22 d. Seimo kontrolierė gavo VMI atsakymą Nr. 1D-1393:

„Su Informatikos ir ryšių departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos yra sudaryta 2015 m. liepos 14 d. Nr. (1.43-04-2)-270-40/6.2-15R-71 sutartis „SUTARTIS DĖL VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS MOKESČIŲ APSKAITOS INFORMACINĖS SISTEMOS IR ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ REGISTRO SĄVEIKOS“ dėl duomenų apsikeitimo su ANR. Pagal minėtos sutarties 1 priedo 8.6 punktą „PRN_BUSENOS“ ir 8.7 punktą „PRN_KLAIDOS“, bei pagal sutarties susijusio dokumento ANR – MAIS INTEGRACIJOS SPECIFIKACIJA „eBauda_INT-ANR-000_MAIS-ANR integracija_v18“ 3.3 punktą „Pranešimų, siunčiamų iš MAIS į ANR, aprašymas“ klaidos dėl neteisingų duomenų perdavimo yra perduodamos per integracinę sąsają iš Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) į Administracinių nusižengimų registrą (toliau – ANR).

Pateikiame (pakartotinai) gautų iš ANR pranešimų lentelę su pastabos laukelyje nurodyta informacija apie gautas klaidas ir jų taisymą.

Lietuvos kelių policijos tarnybos (toliau – LKPT) gauti pranešimai apie X paskirtą baudą už AN ROIK /.../.

Pranešimo tipas	Būsena	Pranešimo data	Pastabos
Administracinis nurodymas	Nebeaktualus	2020-11-30	
Pranešimas pripažinti administracinį nurodymą negaliojančiu	Nebeaktualus	2021-01-21	
Nutarimas	Nebeaktualus	2021-01-21	
Pranešimas apie nutarimo apskundimą	Nebeaktualus	2021-02-10	
Sprendimas pripažintas įvykdytu	Nebeaktualus	2021-03-10	
Administracinis nurodymas	Nebeaktualus	2021-03-10	

Pranešimas apie nutarimo apskundimą	Nebeaktualus	2021-03-10	Pateiktas pranešimas neatitinka MAIS-ATPR specifikacijoje pranešimams numatytų eiliškumo taisyklių.
Sprendimas atšauktas dėl klaidos	Apdorota	2021-05-12	Šią dieną buvo gauti 7 vnt. analogiško turinio pranešimai.
Administracinis nurodymas	Apdorota	2021-05-12	
Nutarimas	Nebeaktualus	2021-05-12	Pateiktas pranešimas neatitinka MAIS-ATPR specifikacijoje pranešimams numatytų eiliškumo taisyklių.
Pranešimas apie nutarimo apskundimą	Nebeaktualus	2021-05-12	Šią dieną buvo gauti 2 vienodi susidubliavę klaidingi pranešimai
Sprendimas pripažintas įvykdytu	Nebeaktualus	2021-05-12	
Administracinis nurodymas	Nebeaktualus	2021-05-12	
Sprendimas atšauktas dėl klaidos	Apdorota	2021-05-13	Šią dieną buvo gauti 5 vnt. analogiško turinio pranešimai.
Pranešimas pripažinti administracinį nurodymą negaliojančiu	Apdorota	2021-05-13	
Nutarimas	Apdorota	2021-05-13	
Pranešimas apie nutarimo apskundimą	Apdorota	2021-05-13	
Sprendimas pripažintas įvykdytu	Nebeaktualus	2021-05-13	MAIS'e nėra gauto galiojančio administracinio nurodymo, kuris galėtų būti įvykdytas.
Pranešimas apie nutarimo apskundimą	Nebeaktualus	2021-05-13	
Sprendimas netenkinti skundo	Nebeaktualus	2021-05-14	
Sprendimas atšauktas dėl klaidos	Apdorota	2025-12-18	Šią dieną buvo gauti 3 vnt. analogiško turinio pranešimai.
Sprendimas pripažintas įvykdytu	Apdorota	2025-12-18	
Administracinis nurodymas	Apdorota	2025-12-18	Baudos už AN 15,00 Eur prievolė, kuri įskaityta ir padengta iš X 2021-02-18 sumokėtos 15,00 Eur sumos įmokos kodu 1001, nurodant ROIK /.../.

Papildomai pridedame 2026-05-08 gautą informaciją iš Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos apie pranešimus išsiųstus iš ANR į MAIS.

Nr.	Data ir laikas	Pranešimo būseną	Išorinė sistema	Pranešimo tipas / pavadinimas
1.	2020-11-30 21:38:18 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Surašytas protokolai su adm. nurodymu Nr. 00-ANR_P-/.../. Pastaba. Skirta 15 Eur bauda.
2.	2021-01-21 09:59:53 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Procesinis sprendimas uždarytas. Pastaba. Administracinis nurodymas Nr. 00-ANR_P-/.../ pažymėtas negaliojančiu.

3.	2021-01-21 09:59:54 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas nutarimas skirti baudą Nr. 39-ANR_N-./.../. Pastaba. Skirta 60 Eur bauda.
4.	2021-02-10 14:29:08 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
5.	2021-02-18 10:28:50 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas gautas
6.	2021-03-10 13:58:32 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas sprendimas po apskundimo Nr. /.../inistracinį nurodymą įvykdytu
7.	2021-03-10 13:58:33 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Surašytas protokolą su adm. nurodymu Nr. 00-ANR_P-./.../. Pastaba. Skirta 15 Eur bauda.
8.	2021-03-10 15:27:42 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas atšauktas
9.	2021-03-10 17:50:12 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
10.	2021-03-10 19:26:12 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas gautas
11.	2021-05-12 15:22:56 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Surašytas protokolą su adm. nurodymu Nr. 00-ANR_P-./.../. Pastaba. Skirta 15 Eur bauda.
12.	2021-05-12 15:22:58 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas nutarimas skirti baudą Nr. 39-ANR_N-./.../.
13.	2021-05-12 15:22:59 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
14.	2021-05-12 15:23:01 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
15.	2021-05-12 15:23:02 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas sprendimas po apskundimo Nr. 20126200060: Panaikinti nutarimą ir Pripažinti administracinį nurodymą įvykdytu
16.	2021-05-12 15:23:05 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Surašytas protokolą su adm. nurodymu Nr. 00-ANR_P-./.../. Pastaba. Skirta 15 Eur bauda.
17.	2021-05-12 18:28:06 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas atšauktas
18.	2021-05-12 19:30:29 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas gautas
19.	2021-05-14 02:24:08 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas atšauktas
20.	2021-05-13 10:37:23 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Procesinis sprendimas uždarytas. Pastaba. Administracinis nurodymas Nr. 00-ANR_P-./.../ pažymėtas negaliojančiu.
21.	2021-05-13 10:38:23 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Priimtas nutarimas skirti baudą Nr. 39-ANR_N-./.../.
22.	2021-05-13 10:38:59 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
23.	2021-05-13 10:42:36 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas sprendimas po apskundimo Nr. /.../: Panaikinti nutarimą ir Pripažinti administracinį nurodymą įvykdytu.
24.	2021-05-13 10:43:08 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Apskųstas nutarimas
25..	2021-05-14 09:50:24 val.	Pranešimas atšauktas	į MAIS	Priimtas sprendimas: Palikti nutarimą Nr. AN2-/.../ nepakeistą ir skundo netenkinti.
26.	2021-05-15 03:09:11 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas gautas
27.	2025-12-18 9:00:24 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Priimtas sprendimas po apskundimo Nr. /.../: Panaikinti nutarimą ir Pripažinti administracinį nurodymą įvykdytu.
28.	2025-12-18 9:02:51 val.	Pranešimas sėkmingai apdorotas	į MAIS	Surašytas protokolą su adm. nurodymu Nr. 00-ANR_P-./.../. Pastaba. Skirta 15 Eur bauda.
29.	2025-12-22 12:08:16 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas atšauktas

30.	2025-12-22 12:11:37 val.	Pranešimas gautas	iš MAIS	Mokėjimas gautas
-----	-----------------------------	-------------------	---------	------------------

Papildomai paaiškiname, kad vadovaujantis Įstatymu⁶ bei Nuostatais⁷, administraciniai nusižengimai (toliau – AN) registruojami ANR. Nutarimą administracinio nusižengimo byloje skirti administracinę nuobaudą ANR registruoja pažeidimą užfiksavęs pareigūnas. Informaciją apie paskirtas baudas už AN, susijusius procesinius sprendimus ir kitus duomenis, būtinus baudų už AN administravimui, VMI prie FM gauna iš ANR per sukurtas ANR ir VMI prie FM MAIS integracines sąsajas. Jeigu gaunami klaidingi pranešimai ir nustatomos klaidos susijusios su ANR procesais, tokios klaidos per integracinę sąsają perduodamos į ANR. Apdorojant gautus pranešimus iš ANR pagal ROIK /.../ buvo fiksuotos lentelėse nurodytos klaidos, kurios tą pačią dieną buvo perduotos į ANR. Apibendrinant aukščiau pateiktą informaciją, pranešimų apdorojimo klaidos pagal baudą už AN ROIK /.../ buvo perduotos į ANR 2021 m. ir 2025-12-18 į MAIS buvo gauti teisingi pranešimų duomenys.

Pažeidėjai skundus (kitą informaciją) dėl paskirtų baudų už AN turi pateikti Informatikos ir ryšių departamento internetinės svetainės paskyroje: <https://epaslaugos.ird.lt>. VMI prie FM mokesčių mokėtojų gauti raštai (skundai) dėl kitų institucijų paskirtų baudų yra perduodami institucijoms paskyrusioms AN baudą nagrinėjimui. VMI prie FM skundų dėl kitų institucijų paskirtų baudų už AN nenagrinėja. VMI prie FM administruoja tik paskirtų baudų sumokėjimą, išieškojimo veiksmų perdavimo antstoliui organizavimą bei atidėjimo ar mokėjimo dalimis sutarčių sudarymą su mokesčių mokėtoju. Informaciją apie sumokėtas baudas už AN VMI prie FM per integracinę sąsają perduoda į ANR.

2025-02-12 gautas X kreipimasis raštu, kuriame buvo prašoma informuoti Paklausėją dėl baudos paskyrimo pagrindo. Kadangi bauda už AN ROIK /.../ paskyrė ne VMI prie FM, Paklausėjo raštas pagal kompetenciją 2025-02-19 buvo persiųstas LKPT ir Paklausėjui įkeltas į Mano VMI portalą.

Papildomai pateikiame X įkelto persiuntimo LKPT duomenis, kurie matomi Mano VMI portale (pridedamas Mano VMI priedas su persiuntimo pateikimo/įteikimo/peržiūros datomis).

Pagal iš ANR gautus pranešimus, VMI prie FM 2026-05-21 būklei turi tokią informaciją:

Pagal ROIK /.../ X administraciniu nurodymu Nr. 00-ANR_P-/.../ paskirta 15,00 Eur bauda už AN, kurią paskyrė LKPT, baudos už AN sumokėjimo terminas 2023-03-04. 2021-02-18 X sumokėjo 15,00 Eur įmokos kodu 1001 (Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojami deklaruojami mokesčiai ir nuo 2015-07-01 paskirtos baudos už administracinius nusižengimus, mokami vienu įmokos kodu), minėtas mokėjimas padengė 15,00 Eur baudą už AN ROIK /.../.

⁶ Administracinių nusižengimų registro įstatymas.

⁷ Administracinių nusižengimų registro nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 2016 m. gruodžio 28 d. nutarimu Nr. 1278 „Dėl Administracinių teisės pažeidimų registro reorganizavimo ir Administracinių nusižengimų registro nuostatų patvirtinimo“.

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

1. Nacionalinės teisės aktai:

1.1. *Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI):*

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“:

18 dalis: „Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas.“

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...]; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

7 straipsnio „Veikla, kurią privalo vykdyti visi viešojo administravimo subjektai“ 1 dalis: „Visi viešojo administravimo subjektai: 1) teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją; 2) konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais; 3) vykdo administracinę procedūrą; 4) atlieka viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą (tiek, kiek viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas nėra atliekamas centralizuotai).“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“:

5 dalis: „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;
- 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;
- 6) administracinio sprendimo motyvai;
- 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;
- 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.“

11 straipsnio „Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas“:

1 dalis: „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

4 dalis: „Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl

prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

1.2. Mokesčių administravimo įstatymo:

19 straipsnio „Valstybinės mokesčių inspekcijos uždaviniai“:

1 dalis: „Pagrindiniai Valstybinės mokesčių inspekcijos uždaviniai yra:

- 1) padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas;
- 2) įgyvendinti mokesčių įstatymus;
- 3) užtikrinti, kad mokesčiai į biudžetą būtų sumokėti.

2. Valstybinės mokesčių inspekcijos uždaviniai įgyvendindami, kai centrinis ir vietos mokesčių administratoriai atlieka įstatymų jiems pavestas funkcijas.“

26 straipsnio „Vietos mokesčių administratoriaus funkcijos“:

1 dalis: „Vietos mokesčių administratorius pagal savo kompetenciją atlieka tokias pagrindines funkcijas: 1) teikia mokesčių mokėtojams konsultacijas dėl mokesčių mokėjimo ir informaciją apie įstatymus bei kitus teisės aktus mokesčių klausimais; [...]; 12) šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka administruoja baudas už administracinius nusižengimus, paskirtas Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka; [...].“

37 straipsnio „Mokesčių mokėtojų konsultavimas“:

1 dalis: „Konsultacijas konkrečiais mokesčių mokėjimo klausimais mokesčių mokėtojams teikia mokesčių administratorius centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir būdais.“

1.3. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės):

45 punktas: „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį [...].“

1.4. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110:

13 punktas: „VMI prie FM, siekdama jai nustatyto veiklos tikslo ir įgyvendindama Mokesčių administravimo įstatymo 19 straipsnyje nustatytus uždavinius, atlieka šias funkcijas: [...] 13.4. vykdo nesumokėtų į valstybės biudžetą mokesčių ir kitų įmokų išieškojimą bei kitus su jų administravimu susijusius veiksmus; [...].“

22 punktas: „Viršininkas: 22.1. vadovauja VMI prie FM ir visai Valstybinei mokesčių inspekcijai, planuoja, organizuoja, kontroliuoja VMI prie FM darbą taip, kad būtų siekiama VMI prie FM tikslo ir atliekamos VMI prie FM nustatytos funkcijos, ir atsako už jos veiklą bei savo funkcijų atlikimą; 22.2. užtikrina, kad VMI prie FM veikla būtų vykdoma laikantis teisės aktuose, reglamentuojančiuose VMI prie FM veiklą, nustatytų reikalavimų; [...].“

1.5. Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. VA-66:

1 punktas: „Konsultacijų ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje taisyklės (toliau – taisyklės) nustato konsultavimo ir informacijos teikimo Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) ir informacijos teikimo žodžiu apskričių valstybinėse mokesčių inspekcijose (toliau – AVMI) tvarką, siekiant užtikrinti tinkamą ir vienodą teisės aktų nuostatų taikymo aiškinimą, informacijos teikimą pagal teisės aktuose nustatytą Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – VMI) kompetenciją „vieno langelio“ principu.“

2 punktas: „Taisyklės parengtos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu (toliau – MAĮ) ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.“

3 punktas: „Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos: [...]; 3.4. Konsultacija – Valstybinės mokesčių inspekcijos teikiama administracinė paslauga – žodinis (telefonu), rašytinis, per pokalbį internetu ar virtualiojo asistento SIMO pateikiamas individualaus pobūdžio paaiškinimas dėl paklausėjo (-ų) klausimo (-ų), kuris (-ie) susijęs (-ę) su konkretais paklausėjo mokamų (numatomų mokėti) mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo, mokėjimo ar kitų mokestinių procedūrų, mokesčių teisės aktų ir kitų teisės aktų pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos kompetenciją nuostatų taikymo klausimais. 3.5. Konsultantas – konsultuojančio ir (ar) informuojančio padalinio valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, teikiantis paklausėjui konsultaciją ir (ar) informaciją. 3.6. Konsultuojantis padalinys – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administracijos padalinys, kurio valstybės tarnautojams ir (ar) darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pavesta teikti konsultacijas paklausėjams. [...].“

5 punktas: „Paklausimas VMI gali būti pateikiamas tokiais būdais: 5.1. raštu: 5.1.1. per Mano VMI; 5.1.3. paštu (per pašto paslaugų teikėjus); 5.1.4. įteikiamas, atvykus į VMI prie FM arba AVMI; 5.2. žodžiu: 5.2.1. konsultavimo telefonu; 5.2.2. atvykus į AVMI; 5.2.3. seminarų metu šių taisyklių IV skyriuje „Seminarų organizavimas“ nustatyta tvarka; 5.3. per pokalbį internetu, pateikiant užklausą VMI konsultuojamų klausimų temomis; 5.4. pateikiant tekstines užklausas virtualaus asistento SIMO konsultuojamomis temomis.“

6 punktas: „Konsultacijas ir informaciją konsultavimo telefonu teikia VMI prie FM Mokesčių informacijos departamentas (toliau – MID).“

8 punktas: „Konsultavimo telefonu teikiama: 8.1. bendro pobūdžio konsultacija ir (ar) informacija; 8.2. konsultacija ir (ar) informacija, kuri sietina su informacija (duomenimis), kurios (-ių) laikymą paslapyje VMI privalo užtikrinti (įskaitant ir asmens duomenų teikimą).“

12 punktas: „Jeigu paklausėjui konsultavimo telefonu suteikti konsultacijos ir (ar) informacijos nėra galimybės (trūksta papildomos informacijos, duomenų, reikia papildomai išsiaiškinti susijusias aplinkybes ir pan.), tai konsultantas paklausėjui gali pasiūlyti pateikti paklausimą raštu vienu iš taisyklių 5.1 papunktyje nustatytų būdų. Į šį rašytinį paklausimą turi būti atsakoma taisyklių III skyriuje „Konsultacijų ir informacijos teikimas raštu“ nustatyta tvarka.“

13 punktas: „Konsultantas, teikdamas konsultaciją ir (ar) informaciją paklausėjui konsultavimo telefonu, turi laikytis šių reikalavimų: [...]; 13.3. konsultaciją ir (ar) informaciją teikti tik tuo atveju, kai klausimas yra aiškus, jį vienodai supranta ir konsultantas, ir paklausėjas, klausimas nesietinas su konkrečios sudėtingos situacijos nagrinėjimu ir jį

galima atsakyti nedelsiant; [...]; 13.6. konsultacijos ir (ar) informacijos teikimo metu paaiškėjus, kad VMI nėra kompetentinga teikti konsultacijos ir (ar) informacijos paklausėjo užduotu klausimu, konsultantas privalo apie tai informuoti paklausėją, pagal galimybes nurodydamas, į kokią kompetentingą instituciją paklausėjas galėtų kreiptis (išskyrus taisyklių 13.7 ir 13.11 papunkčiuose nurodytais atvejais), t. y. nurodydamas tos institucijos pavadinimą, adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą, interneto nuorodą; 13.7. konsultacijos ir (ar) informacijos teikimo metu paaiškėjus, kad paklausėjo pateiktas klausimas yra susijęs su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencija, konsultantas, paklausėjui sutikus, jo skambutį peradresuoja „Sodros“ informacijos centrui (tel. +370 5 250 0883); [...]; 13.11. konsultacijos ir (ar) informacijos teikimo metu paaiškėjus, kad paklausėjo pateiktas klausimas yra susijęs su Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos kompetencija (toliau – Policijos departamentas), konsultantas, paklausėjui sutikus, jo skambutį peradresuoja Policijos departamento informacijos centrui (tel. +370 700 60 000).“

24 punktas: „Konsultuojantis padalinys (VMI prie FM MID ir Taisyklių 51 punkte nurodytas VMI prie FM Teisės departamentas) raštu atsako į paklausimus, kurie gauti taisyklių 5.1 papunktyje nurodytais būdais.“

35 punktas: „Jeigu paklausėjo atsiųstas rašytinis paklausimas yra nesudėtingas, tai konsultacija turi būti suteikiama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paklausimo gavimo VMI prie FM dienos.“

38 punktas: „Siekdamas parengti tikslią rašytinę konsultaciją ir išvengti neteisingų interpretacijų, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paklausimo gavimo dienos rašytinę konsultaciją rengiantis konsultantas telefonu ar raštu gali paprašyti paklausėjo patikslinti duomenis. Konsultacija teikiama, tik gavus patikslintus duomenis. Tokiu atveju rašytinės konsultacijos pateikimo terminas šių taisyklių 42 punkte nustatyta tvarka skaičiuojamas nuo patikslintų duomenų gavimo iš paklausėjo dienos.“

40 punktas: „Jeigu paklausėjo paklausime išdėstyti klausimai susiję su kelių institucijų kompetencija, tai dėl tos dalies (jeigu ją galima suteikti atskirai nuo visos prašomos konsultacijos ir (ar) informacijos) paklausimo, kuri susijusi su VMI kompetencija, konsultacija ir (ar) informacija suteikiama šių taisyklių nustatyta tvarka, dėl kitos dalies konsultacijos paklausimas persiunčiamas kitai kompetentingai institucijai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paklausimo gavimo VMI dienos, kartu apie tai raštu informuojant paklausėją ir paaiškinant persiuntimo priežastis.“

42 punktas: „Rašytinis paklausimas (išskyrus nesudėtingus paklausimus) turi būti išnagrinėtas ir konsultacija paklausėjui suteikta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo paklausimo gavimo VMI prie FM dienos, išskyrus taisyklių 43–44 punktuose nurodytus atvejus.“

46 punktas: „Rašytinė konsultacija ir (ar) informacija paklausėjui pateikiama tokiu būdu, koku pateiktas rašytinis paklausimas, jeigu paklausėjas nepageidauja gauti atsakymo kitu būdu.“

47 punktas: „Pateikus paklausimą per Mano VMI, rašytinė konsultacija ir (ar) informacija taip pat suteikiama, atsakant per Mano VMI. Jeigu dėl techninių sutrikimų atsakymo per Mano VMI neįmanoma pateikti, tai atsakymas pateikiamas kitu su paklausėju suderintu būdu, jei toks suderinimas yra įmanomas, atsižvelgiant į paklausėjo pateiktą kontaktinę informaciją.“

76 punktas: „Šios taisyklės nesusijusios su asmenų skundų ir prašymų registravimu, nagrinėjimu ir atsakymų rengimu pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo (toliau – TGIDPNĮ) nuostatas, išskyrus taisyklių 83 punkte numatytus atvejus. Paklausėjo prašoma VMI turima informacija (taip, kaip ji apibrėžta TGIDPNĮ) teikiama, taip pat asmenų skundai apie mokesčių administratoriaus veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą nagrinėjami Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.“

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

1. *Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas*: „Valstybės tarnybos sistemos, valdžios įstaigų darbas turi būti organizuotas taip, kad į valdžios įstaigas, valstybės tarnautojus kreipėsi žmonės nepatirtų savivalės, piktnaudžiavimo, biurokratizmo, kad jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant. [...]. Neleistina, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų darbas būtų organizuotas taip, kad į valstybės ar savivaldybės instituciją, valstybės tarnautoją tam tikru reikalu kreipęsis asmuo būtų priverstas dar kartą kreiptis tuo pačiu reikalu dėl to, kad po pirmojo kreipimosi, nors šis ir buvo pagrįstas ir atitiko visus teisės aktuose nustatytus reikalavimus (įskaitant procedūrinius), šio reikalo nagrinėjimas nebuvo inicijuotas.“

2. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT)*:

2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012: „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą [...]. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, [...], taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012: „Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (LVAT 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, [...] ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

2012 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2327/2012: „Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu.“

2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013: „[...] VA] [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame

administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas [...].“